

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชนบทภาคเหนือ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับบริบทชนบทภาคเหนือ และเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น ผู้วิจัยขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จำนวน 11 ตำบล 92 หมู่บ้าน ในอำเภอแมริม ปี พ.ศ. 2559 – 2561

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 11 ตำบล ๆ ละ 50 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ตัวแทนผู้สูงอายุ 5 ตำบล ๆ ละ 2 คน รวมทั้งหมด 10 คน
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ได้แก่ ตัวแทนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลริมเหนือ จำนวน 5 หมู่บ้าน (หมู่ 1 – 5) จำนวน 70 คน
4. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุในท้องถิ่นตามแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ได้แก่ ตัวแทนขององค์กรต่าง ๆ ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ
2. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ
3. แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น
4. แบบสอบถามความคิดเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุในท้องถิ่นตามแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชนบทภาคเหนือโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้
 - 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 2) กำหนดประเด็นที่ต้องการสอบถาม
 - 3) จัดทำ (ร่าง) แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ
 - 4) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับร่าง
 - 5) นำแบบสอบถามให้คณณักวิจัยตรวจสอบคุณภาพ
 - 6) นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย
 - 7) ปรับปรุงแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ สิ่งที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนวนภาษา เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และระยะเวลาที่ใช้
 - 8) นำแบบสอบถาม มาทบทวนความชัดเจน ถูกต้อง กับคณณักวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
 - 9) นำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2) กำหนดประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์
- 3) จัดทำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ
- 4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง
- 5) นำแบบสัมภาษณ์ให้คณะนักวิจัยตรวจสอบคุณภาพ
- 6) นำแบบสัมภาษณ์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย
- 7) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดลองใช้ สิ่งที่แก้ไข อาทิ สำนวนภาษา เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และระยะเวลาที่ใช้
- 8) นำแบบสัมภาษณ์ มาทบทวนความชัดเจน ถูกต้อง กับคณะนักวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 9) นำแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ มากำหนดประเด็นแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น
- 2) จัดทำ (ร่าง) แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น
- 3) นำ(ร่าง) แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ให้คณะนักวิจัยตรวจสอบคุณภาพ
- 4) ปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น
- 5) นำแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ไปจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ

4. แบบสอบถามความคิดเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุในท้องถิ่นตามแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ไปกำหนดประเด็นในแบบสอบถาม
- 2) จัดทำ (ร่าง) แบบสอบถามความคิดเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุในท้องถิ่นตามแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น
- 3) นำแบบสอบถามให้คณะนักวิจัยตรวจสอบคุณภาพ
- 4) นำแบบสอบถาม มาทบทวนความชัดเจน ถูกต้อง กับคณะนักวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) นำแบบสอบถาม ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
- 6) นำข้อมูลที่ได้มาเสนอเป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชนบทภาคเหนือ โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรฐานส่วนค่าเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้สูงอายุ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ช่วยนักวิจัยไปเก็บข้อมูล จำนวน 11 ตำบลในอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกผู้สูงอายุเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุแบบบูรณาการ 6 มิติ ไปสัมภาษณ์ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 10 คน
3. ผู้วิจัยนำแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ไปจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุในท้องถิ่นตามแนวทางการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในองค์กรท้องถิ่น ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. ข้อมูลเชิงคุณลักษณะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)